

Author: Krizsán, András
Affiliation: Obuda University
Title: THE BEAUTY OF THOUGHT
Citation: Metszet, Vol 15, No 4 (2024), pp 32-37,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.4.4>

Received: 27 May 2024

Accepted: 25 June 2024

Published: 24 July 2024

JEDLIK ÁNYOS GRAMMAR SCHOOL, CSEPEL,
BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECTS: ÁDÁM SZABÓ,
ZOLTÁN PORCSALMY, ZOLTÁN REZNICSEK,
LEVENTE GYULAI and ANETT MIZSEI

Nowadays, we often experience that contemporary architecture can produce free forms and masses using a variety of techniques. What it will mean for others, how it works and what effect it will have, is unforeseeable. But it is certain that between our personal self and our environment, architecture, is the controlling principle that gives a human dimension and meaning to the world around us. Architecture determines our relationship to our environment. This reciprocity gives special importance to the quality expansion and modernization of the Jedlik High School values make it clear that the architect is the primary partner in responsible and ecological thinking.

01

A GONDOLAT SZÉPSÉGE

JEDLIK ÁNYOS GIMNÁZIUM | CSEPEL, BUDAPEST

—Egy modern, tudásalapú társadalom négy alappillére a társadalomtudósok szerint: az innováció, a kutatás-fejlesztés, az oktatás és a képzés. [1] Valamennyi területen kulcsfontosságú az emberi erőforrás minősége, az oktatás szerepe, a széles látókörű, nyitott gondolkodású, megbízható értékítélettel rendelkező, művelt ifjúság nevelése, ami országosan és nemzetközi szinten is kimagasló teljesítmények alapját biztosítja. Ezen belül is kiemelt jelentőségű a természettudományok és a műszaki tudományok szerepe, mint a kutatás-fejlesztés és innováció célterületei. Természetesen a fejlődéséhez leginkább nemzetközi kapcsolatok, mobilitás szükséges, ami azonban minőségi

nyelvoktatás nélkül nem lehetséges. [2] Mindehhez pedig elengedhetetlen az információs társadalomban az informatikai alapkészségek elsajátítása, amelyek a mindennapi életben, a munkavállalásban, de az önálló tanulásra való alkalmasság megteremtésében is kulcsszerepet játszanak. [3] Miként valósíthatók meg ezek a célok, ha nincsenek megteremtve a fejlődés tárgyi, anyagi, infrastrukturális feltételei? Ezért fontos és szükséges, hogy fejlesszük az oktatás, nevelés intézményeit, hiszen az úgynevezett tudásbázisú gazdaság felértékeli az iskolarendszert, az oktatást, elismerve annak szerepét a társadalmi erőforrás újratermelésében és gyarapításában. [4] Ehhez

02

- 01 A jelentős méretű új szárny áthelyezte a súlypontját a régi épületnek
02 Az épületszárnyak közt ezáltal egy visszahúzott, hívogató bejárati tér alakult ki

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT

**Szabó Ádám, Porcsalmy Zoltán,
Reznicek Zoltán, Gyulai Levente és Mizsei Anett**

FOTÓ | PHOTO

Palkó György

SZERZŐ | AUTHOR

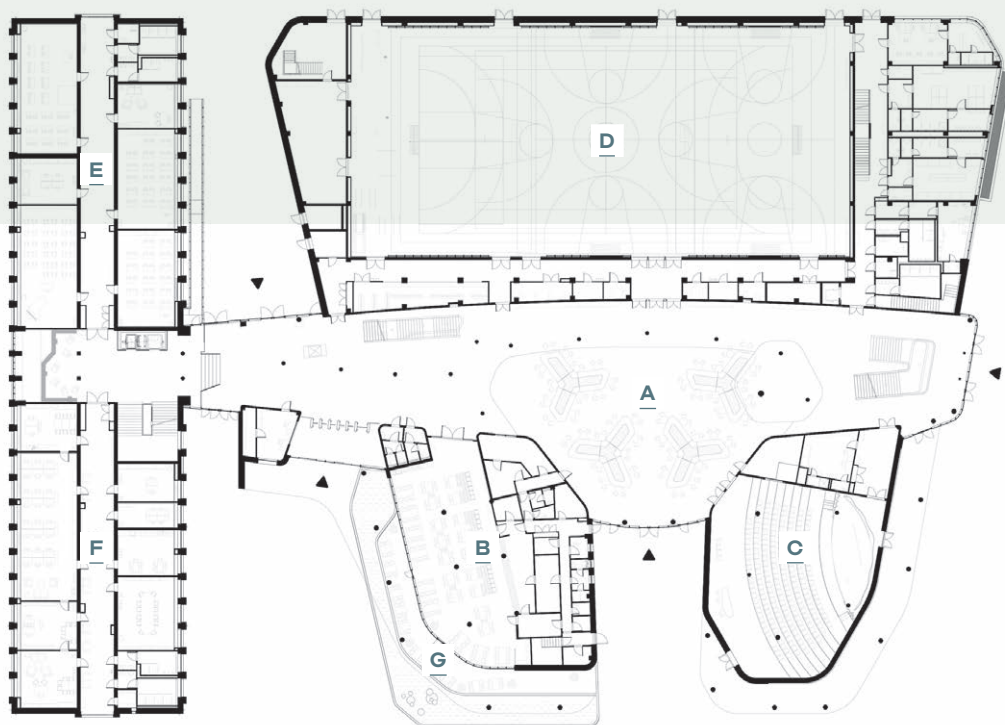
Krizsán András DLA

azonban hozzátartozik a korszerű, 21. századi, a mai társadalmi elvárásainknak mindenben megfelelő minőségi környezet, a szép és esztétikus iskola, a tanulás tere.

—A szép és a jó nehezen meghatározható fogalom. A minőséget és a szépséget nem lehet mérhető, mennyiségi dolgokkal, matematikailag definiálni. A kognitív gondolkodás és gyakorlat ugyanis korlátozza a minőségi dolgok és a szép formák megítélését, megértését, mivel ragaszkodik a tisztán mennyiségi elemzéshez, és fél attól, hogy a dolgok valódi természetét vegye szemügyre. [5] De ettől még a szépség és a minőség, mint abszolút fogalom, létezik. Egzakt módon természetesen nem definiálható, nem meghatározható, azonban körülírható. Véleményem szerint mindenképp a tartalom és a forma egységével. A gondolat szépségének át kell jönnie egy jól sikerült épületen, egy homlokzaton, vagy akár egy technikailag tökéletesen végiggondolt csomóponti részletrajzon

is. A csepeli Jedlik Ányos Gimnázium fejlesztésével ilyen, nemzetközi szinten is kiemelkedő iskolaépület jött létre, amely képes egyszerre megjeleníteni és megteremteni a 21. századi tudásbázisú társadalom elvárásait, valamint a szépet és a jót, a művészi alkotás teljességét, a gondolkodás-érzés-akarat harmóniáját.

—Az eredetileg 1945-ben, szülői kezdeményezésre, a panonhalmi bencések által alapított középiskola [6] közel nyolc évtizedes fennállása alatt, a történelem viharai közepette is őrizte hagyományait, a helyi nevelés és kultúra értékeit. Kiemelt fontosságot tulajdonítva a nyelvi, informatikai és természettudományos képzés mellett a testnevelés, az egészséges életmód és a változatos sportolási lehetőségek biztosításának. A hosszú évtizedek alatt többször átalakított és bővített intézmény mára azonban korszerűsítésre, fejlesztésre szorult. Reznicek Zoltán, Mizsei Anett és Gyulai Levente (RMG.atelier)

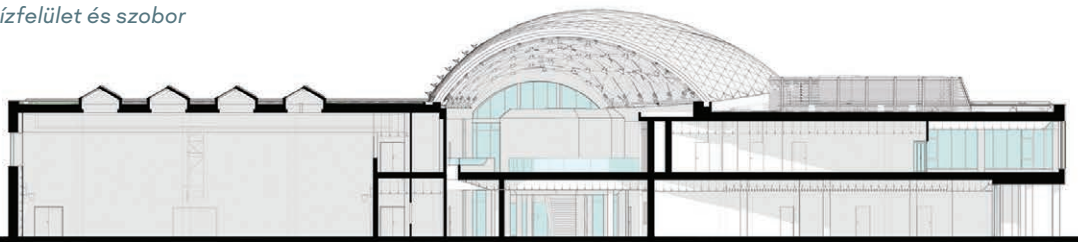

03

- A | Aula
- B | Étkező-konyha
- C | Előadó- és színházterem
- D | Tornaterem
- E | Edzőterem
- F | Irodák
- G | Terasz - vízfelület és szobor

05

04

konceptiótervének alap gondolata ehhez igazodott: megtartani a meglévő gimnázium épületéből ami jó, ami értékes, de elbontani, ami idejétmúlt és értéktelen. Így került sor a régi oktatási szárny mellé épített, de mára már elavult gimnasztikaterem elbontására, hogy helyére jelentős méretű új szárny kerülhessen. Mindez súlypont-áthelyezéssel is járt. Ez a koncepció egyben helyére is tette a régi épület funkcióit, megtartva a ma is korszerű szaktantermi rendszert, ám a forgalmas, zajos, nyüzsgő piaccal szemközt bejáratot áthelyezte az erre a célra átalakított és forgalomcsillapított csendes keresztutcába. Ezzel nemcsak megoldotta az autóval hozott gyerekek biztonságos ki- és beszállását, hanem egy új főhomlokzattal és az előtte kialakított előkerttel új megközelítést is adott a déli oldalról az iskolának. Az épületszárnyak között ezáltal egy visszahúzott, hívogató bejárat tér alakult ki, ahol az elegáns esővédő előtető, mint egy kapumotívum, erősíti a megérkezés élményét. Ez a tömegforma egyben be tudta fogadni a szükséges portát és a beléptetőkapukat

03
04

01
02

is. Innen könnyen elérhetőek az épület függőleges közlekedői is, egyben lehetővé vált a régi épület akadálymentesítése két beltéri lift segítségével.

—A bejárat nyaktagból fokozatosan megnyíló aula a tervezők szándéka szerint „a koncepció lelke, a közösséget szervező, befogadó fedett tér”, egy 21. századi beltéri „liget”, a Jedlik campus központja. Ebből nyílik a megbírói igényeknek megfelelően kialakított négy – külön-külön, de összenyitva egyben is használható – tornaterem, a hozzá tartozó öltözőblokkal. Mivel a funkció nagy alapterületet és nagy belmagasságot igényelt, ezért az ebből adódó nagyobb és zártabb épülettömeg szerencsés módon a paneles lakótelep irányába került, lehatárolva azok tömör bütü homlokzatait. Az új épületszárny déli oldalán pedig, a kertvárosi környezet családi háza felé fordulva lágyan hullámzó, organikus kialakított szárnyakkal néz az épület. Ide került a földszinti részen az új, napfényes étkező és büfé, a hozzájuk kapcsolódó kiszolgáló melegítőkonyhával és gazdasági bejárat. Itt

07

06

- 03 Földszinti alaprajz
- 04 Metszet
- 05 A napfényes étkező előtti medence, a szódavíz buborékait szimbolizáló kompozícióval
- 06 A kertvárosi környezet családi házai felé fordulva lágyan hullámzó, organikusan kialakított homlokzattal néz az épület

található egy nagy előadóterem, továbbá az informatikai és nyelvi laborok is, valamint egy könyvtár.

—A gimnázium belső terének legfőbb értéke az iskola közösségi életét befogadó flexibilis aula, olyan egyedi tervezésű mobiliarendszerrel felszerelve, amely könnyen elemeire bontható, és a nagy iskolai rendezvények alkalmával a tornatermek karzatszintje alatt kialakított tárolóhelyiségekben ideiglenes elhelyezhető. Ezáltal az aula hol szeparált, ülőhelyekkel tagolt, növényekkel beültetett, kisebb területegységekből álló téregyüttes, hol pedig tágas, jól áttekinthető közösségi térre alakítható nagyterem. Az emeleti részben kaptak helyet az ideális benapozottsággal rendelkező oktatási helyiségek. A több, kisebb egységre tagolt épülettömeg között kialakuló patiók különböző karakterű zöldfelületeket biztosítanak, így az aula hatalmas csarnoktere több ponton is megnyílik az iskola kertje felé – valamint egy összefüggő nagy tetőbevilágító felületen keresztül az ég felé is –, és valóban beltéri ligetté válik. Az alsó szint ráadásul kissé vissza is húzódik

05
06

az emeleti kontúrhoz képest, ezáltal a felső szint kinyúló tömegei még könnyedebb, lebegő hatást is keltenek.

—Ugyanebben a szellemben és minőségben újult meg a régi épülettömb is. Az új épületrész lehetőséget teremtett, hogy kikerüljenek a nem idevaló funkciók, a konyha-ebédlő rész, az öltözők és egyes tanárik, amelyek az új szárnyban kaptak helyet, ahol a szaktantermekhez kapcsolódnak. Ennek köszönhetően bővültek és megújultak az oktatási területek, az osztálytermek, tanári irodák. Megmaradtak, de a legkorszerűbb technikai és oktatási elemekkel lettek felszerelve a legfelső szinten felújított korszerű természettudományos szaktermek. Az egykori szénraktár helyére a pincében pedig mi más kerülhetett volna, mint a diákönkormányzat többfunkciós, hangulatos közösségi terme, amelyet birtokba is vettek és nagy lelkesedéssel használnak a diákok. Külön erénye az épületnek, hogy a főbejárat áthelyezésével megszűnt a régi közlekedőfolyosó, és a felette lévő teret részben összenyitották a tervezők a többi szinttel. Az így kialakított

- 07 A gimnázium belső terének legfőbb értéke az iskola közösségi életét befogadó flexibilis aulater
- 08 A zajvédő fal részlete

07

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Kelemen, Nóra - Kollár, Beáta: „A tudás hordozói: oktatás és kutatás-fejlesztés”, *Statistikai Szemle*, Vol 85, No 12, p 1044.
- [2] Lannert, Judit - Vágó, Irén - Kőrösné, Mikis Márta: *A felnőttek digitális írás- és idegennyelv-tudása* [kutatási zárótanulmány], Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest 2006, p 36.
- [3] Vágó, Irén: *Jelentés a magyar közoktatásról 2003*, Országos Közoktatási Intézet, 2003, p 175.
- [4] Gzásó, Ferenc: *Iskola, társadalom, rendszerváltás*, Belvedere, 2019, p 183.
- [5] Schumacher, E F: *A kicsi szép*, Katalizátor Könyvkiadó, Budapest 2014, pp 55-58.
- [6] Bolla, Dezső - Holczman, Györgyné: *Csepeli helyismereti bibliográfia*, Csepel Vállalkozás-fejlesztési Közalapítvány, 2009, p 21.
- [7] Frans, Jeursen: „Miről szól az építészet?”, *Építészfórum* [online], 2010-11-30, hozzáférhető: <<https://www.epiteszforum.hu/mirol-szol-az-epiteszet>> [utolsó belépés: 2024-06-04].

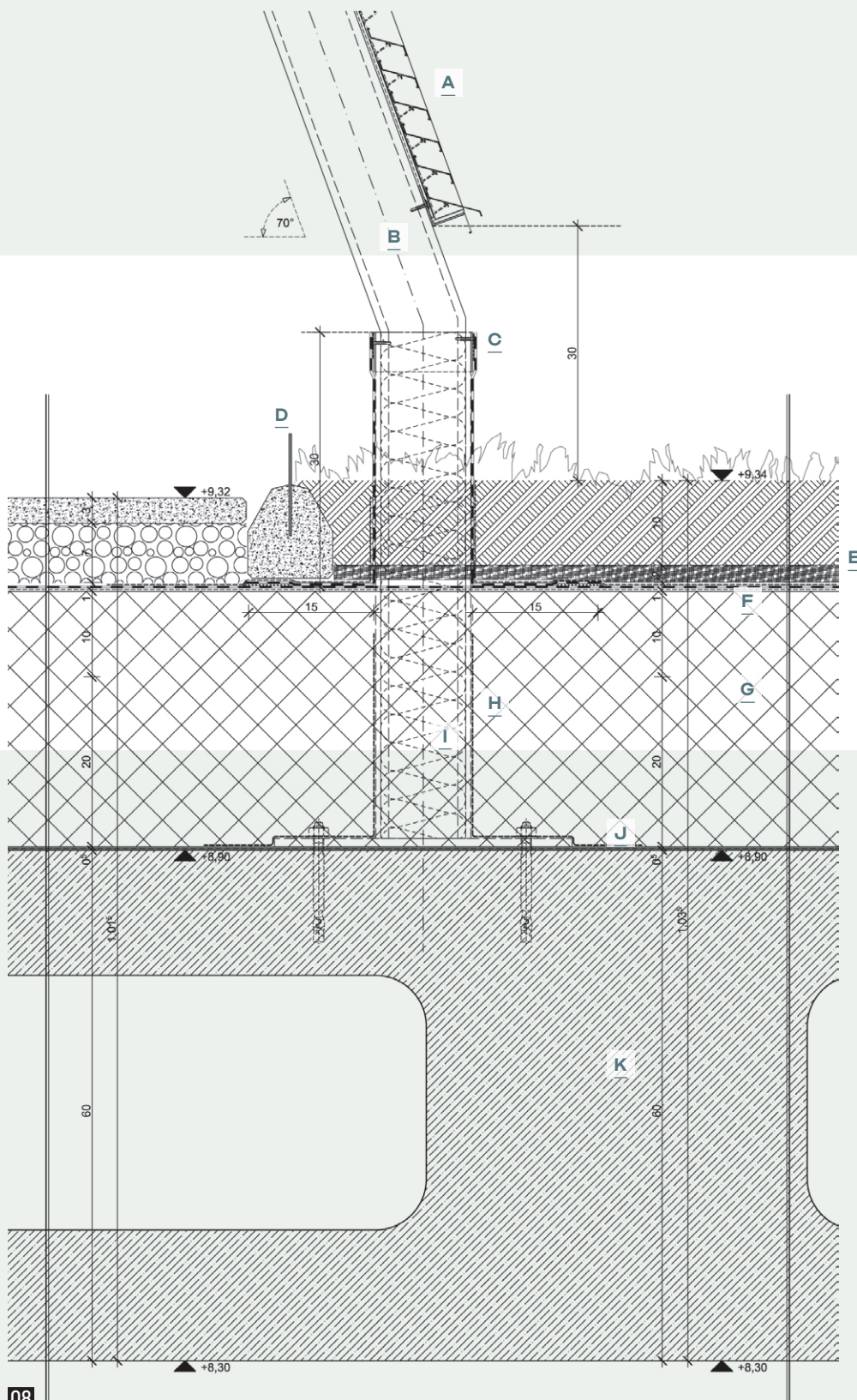
zsibongókkal egységes térélményt sikerült biztosítani a régi épületrészben. A „Jedlik-identitást” tovább erősítik a lépcsőház pihenőszintjein tematikusan elhelyezett nagyméretű üvegképek a kimagasló teljesítményt nyújtó sportolókról, tudósokról, művészekről.

—Az izgalmas formájú új épület szépségét és értékeit minden bizonnyal azonban a parametrikus szerkesztés és annak műszaki minősége adja. A 84 méter hosszú és 25 méter széles tető burkolata alatt látható acélszerkezet két, a helyszínen öntött vasbeton peremgerendára támaszkodik. Az alaprajzi és magassági értelemben is ívelt vonalvezetésű bonyolult felületet a korszerű számítógépes tervezési módszernek köszönhetően egyszerű, egyenes elemekkel sikerült lekövetni és racionalizálni. A teljes felületet és a tartószerkezeti rendszert a tervezők háromszögekre bontották, és így optimalizálták az anyagfelhasználás szempontjából a szerkezetet. A generáltervező bim.GROUP Kft. (pro jektvezető: Szabó Ádám) az engedélyezési tervektől a csomópontok és szakági részletek kialakításáig, a kivitelezés alatt is végigkísérte a projektet. A látványos tér ennek köszönhetően nem csupán

esztétikailag szép és harmonikus, hanem műszakilag is átgondolt, precíz mérnöki teljesítmény, különleges térélményt jelentve a tanulóknak.

—Manapság gyakran tapasztaljuk, hogy a kortárs építészet már sokféle technikával elő tud állítani szabad formákat, tömegeket. Hogy az mások számára majd mit jelent, miképp működik és milyen hatással bír, beláthatatlan. De az bizonyos, hogy személyes éniünk és környezetünk között az építészet, az „architecton” az a közvetítő, vezérlő elv, amely emberi dimenziót és jelentést ad a körülöttünk lévő világnak. [7] Az építészet határozza meg viszonyulásunkat a környezetünkhöz. Ez a viszonyulás azonban kölcsönös és dinamikus. Ez a kölcsönösség ad különleges jelentőséget a Jedlik Ányos Gimnázium minőségi bővítésének és korszerűsítésének. Az ilyen minőségi épületek tudatosítják a jövő generációi számára a korszerű térhasználat és téralakítás élményeit, az építőművészet értékeit. Ezen értékek világossá teszik, hogy a felelősségteljes és ökológikus szemléletmódú gondolkodásban az építés az elsődleges partner.

09

- A | Porszórt alumínium lamella
- B | Horganyzott acél HEB100 oszlop
- C | Fóliabádog rögzítésáv
- D | Fém kerti szegély betongyökbe állítva
- E | Védő-, drén-, szűrőréteg, alatta félkemény PVC védőréteg
- F | 1,8 mm vastag, UV-álló PVC-lemez csapadékvíz elleni szigetelés, alatta filc
- G | Nagy terhelhetőségű N150 minőségű EPS hab hőszigetelés, lejtésképzéssel
- H | 6 mm vastag acél oldallemez
- I | Oldószermentes, folyékony szigetelés az oszlopra felvezetve
- J | Öntapadó bitumenes lemez párazáró réteg
- K | Monolit vasbeton födém szerkezet
- L | Gipszkarton álmennyezet+ gépészeti tér

08

GENERÁLTERVEZŐ: bim.GROUP Kft. | ÉPÍTÉS TERVEZŐK: Formanek Eszter, Hegedűs Richárd, Kovács Ádám, Jancsa András, Makkai Attila, Mári Dávid |
 TERVEZŐ MUNKATÁRSÁK (ENGEDÉLYES TERVEK FŐMUNKATÁRS): Bíró Áron, Toldy Gábor DLA | KONCEPCIÓTERVEZŐK: Reznicek Zoltán, Mizsei Anett,
 Gyulai Levente (RMG Atelier) | ÉPÜLETSZERKEZETEK: Sipos Gergely | ÜVEGSZERKEZETEK: Kucsera Márton | TARTÓSZERKEZET: Zeleny Lajos, Szűcs
 János, Mező Nagy Anikó, Gyuricza Arnold, Varga-Arent Eszter, Fekete Róbert | PROJEKTVEZETŐ BELSŐÉPÍTÉS: Tusán Eszter, Reznicek Zoltán |
 BELSŐÉPÍTÉS MUNKATÁRSÁK: Dunai Virág, Jávor Soma, Molnár Tamás Ferenc, Váradi Alex, Opauszki Lilla | ÉPÜLETGÉPÉSZ TERVEZŐ: Récsey Orsolya,
 Bujk András, Balogh József Mihály | ÉPÜLETVILLAGOSSÁGI TERVEZŐ: Balán Gábor | ÉPÜLETVILLAGOSSÁGI TÁRSZERVEZŐK: Bartha Richárd, Stummer
 Csaba | GYENGEÁRAM: Káplár Balázs | TŰZVÉDELMI TERVEZŐ: Szöllősi Levente | KIVITELI TERVET MEGELŐZŐ TERVFÁZISOK: Csuba Bendegúz, Juhász
 Attila Botond | KÖZLEKEDÉSTERVEZŐ: Ország Zoltán, Varga Norbert | KIVITELI TERVET MEGELŐZŐ TERVFÁZISOK: Gutléber Zsolt | KÖRNYEZETRENDEZÉS:
 Takács Dániel PHD | KONYHATECHNOLÓGIA: Rátonyi Árpád | FELVONÓTERVEZŐ: Bosnakoff Miklós | KÖZMŰTERVEZÉS: Széles Gergely, Széles Géza |
 AKADÁLYMENTESSÉG TERVEZŐ: Ternák Gabriella | ZAJVÉDELEM: Kanász-Szabó Ervin | MEDENCE-VÍZGÉPÉSZ: Karlócai Péter | SPORTTECHNOLÓGIA: Siffel
 Gábor | ÁBRAANYAG: Szabó Ádám, bim.GROUP